

Gebruikersonderzoek ROA-rapport 'de arbeidsmarkt naar opleiding en beroep'

Citation for published version (APA):

Nieuwland, R. K. M., & de Grip, A. (1993). *Gebruikersonderzoek ROA-rapport 'de arbeidsmarkt naar opleiding en beroep'*. Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Faculteit der Economische Wetenschappen. ROA Working Papers No. 2 <https://doi.org/10.26481/umarow.1993002>

Document status and date:

Published: 01/01/1993

DOI:

[10.26481/umarow.1993002](https://doi.org/10.26481/umarow.1993002)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

**GEBRUIKERSONDERZOEK ROA-RAPPORT 'DE
ARBEIDSMARKT NAAR OPLEIDING EN BEROEP'**

ROA-W-1993/2

R.K.M. Nieuwland, A. de Grip

RESEARCHCENTRUM VOOR ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT

**Faculteit der Economische Wetenschappen
Rijksuniversiteit Limburg**

Maastricht, juni 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Nieuwland, R.K.M.

Gebruikersonderzoek ROA-rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep' / R.K.M. Nieuwland, A. de Grip. - Maastricht: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. - (ROA-W-1993/2)

ISBN 90-5321-105-5 in spiraalband

Trefw.: arbeidsmarkt; Nederland/onderwijs en arbeidsmarkt; Nederland

INHOUDSOPGAVE

	Bladzijde
VOORWOORD	i
1. INLEIDING	1
2. OPZET DATAVERZAMELING	3
3. RESULTATEN GEBRUIKERSONDERZOEK	5
4. BESLUIT	18
BIJLAGE 1. VRAGENLIJST ARBEIDSVORZIENINGSINSTELLINGEN	20
BIJLAGE 2. SPECIFIEKE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VAN ANDERE DOELGROEPEN	27

VOORWOORD

In dit onderzoek wordt verslag gedaan van een enquête-onderzoek onder de afnemers van het tweejaarlijkse ROA-rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep'. Het onderzoek is onder supervisie van dr. A. de Grip uitgevoerd door R. Nieuwland, in het kader van zijn doctoraalstage. Met dank aan prof. dr. J. Kasper (Rijksuniversiteit Limburg), H. Roukens (RBA Noord-Holland Noord), drs. Th. Wagemans (DSM), drs. G. de Wit (LDC), dr. G. Wolfs (Provincie Limburg) en prof. dr. J. Heijke en drs. E. Willems (ROA) voor hun commentaar op de onderzoeksopzet en/of concept-vragenlijst.

1. INLEIDING

Het onderzoek van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) richt zich voor een belangrijk deel op de aansluitingsproblematiek tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Een centrale rol wordt daarbij ingenomen door de onderzoeksopdracht gericht op de instandhouding en de verdere ontwikkeling van een informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt. Dit onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening en het Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuzevoorlichting (LDC) heeft als doel arbeidsmarktinformatie te genereren die bruikbaar is voor verschillende beleidsterreinen binnen het onderwijs- en/of arbeidsmarktbeleid. Centraal daarbij staat het gebruik van de informatie bij het studie- en beroepskeuzevoorlichtingsbeleid. In het kader van dit onderzoeksproject draagt het ROA zorg voor de volgende informatieprodukten:

- Het tweejaarlijkse rapport *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep* ten behoeve van de verschillende beleidsterreinen, met actuele gegevens, trends en middellange-termijn prognoses van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
- Het jaarlijks vernieuwen van de actuele arbeidsmarktinformatie voor de statistische bijlage van het rapport *De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep*.
- Het jaarlijks aanleveren van de arbeidsmarktindicatoren en -prognoses aan het LDC, die deze informatie gebruikt voor verschillende voorlichtingsprodukten, waaronder tot op heden het geautomatiseerde informatiesysteem voor studie- en beroepskeuzevoorlichting *I-See!* een prominente plaats inneemt.

De afgelopen jaren is zowel van de zijde van de opdrachtgevers als van andere afnemers van ROA-publicaties met betrekking tot het informatiesysteem onderwijs-arbeidsmarkt feedback geleverd op de inhoud van het informatiesysteem en de vorm waarin de informatie wordt gepresenteerd. Om op deze punten een meer systematisch beeld te krijgen van de mate waarin de ROA-informatie tegemoet komt aan de gebruikerswensen, is eind 1992/begin 1993 een enquête-onderzoek opgezet naar de gebruikswaarde van het ROA-rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1994'¹.

De centrale aandachtspunten van dit gebruikersonderzoek vormen de volgende onderzoeksvragen:

- Welke organisaties hebben het rapport en de statistische bijlage afgenomen en hoe weet men af van het bestaan ervan?
- Voor welke doeleinden gebruikt men het rapport en de statistische bijlage?
- Welke waardering geeft men het rapport en de bijbehorende statistische bijlage?
- Is het aggregatieniveau waarop de gegevens in het rapport en de statistische bijlage worden gepresenteerd adequaat?

1. De evaluatie van de gebruikswaarde van de ROA-informatie voor de afnemers van de LDC-produkten valt derhalve buiten dit onderzoek.

- In hoeverre wordt het wenselijk geacht om bepaalde arbeidsmarktinformatie uit te breiden?
- Bestaat er belangstelling voor arbeidsmarktinformatie op diskette?

Deze hoofdvragen van het onderzoek zijn geoperationaliseerd in diverse meer specifieke vragen, waar verderop nader op zal worden ingegaan. De verdere opbouw van dit enquêteverslag is als volgt. Eerst zal in hoofdstuk 2 van het werkdocument kort worden ingegaan op de opzet van het enquête-onderzoek. Daarna wordt in hoofdstuk 3 verslag gedaan van de enquête-uitkomsten. Tenslotte worden in hoofdstuk 4 de belangrijkste conclusies van het gebruikersonderzoek kort samengevat.

2. OPZET DATAVERZAMELING

Na de formulering van de centrale onderzoeksvragen, werd een begin gemaakt met de dataverzameling. Na overleg met enkele medewerkers van het ROA en de vakgroep marketing van de economische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg, werd een eerste versie van de schriftelijke vragenlijst opgesteld. Deze versie werd verschillende malen getest, waarna een definitieve versie tot stand kwam. De uiteindelijke mailing bestond uit de vragenlijst, gefrankeerde retourenveloppe, begeleidende brief en een korte brief waarin werd vermeld dat de nieuwe geactualiseerde statistische bijlage verkrijgbaar is. De vragenlijst is opgenomen in bijlage 1².

Op basis van de samenstelling van het adressenbestand van de afnemers van het rapport beschikbaar was, werd besloten de gebruikers in te delen in vijf doelgroepen: arbeidsvoorzieningsinstellingen, bedrijven, onderwijsinstellingen, overheidsinstellingen en 'overige gebruikers'. De groep 'overig' bestaat onder andere uit verschillende onderzoeksinstituten, stichtingen en particulieren; een verdere onderverdeling van deze doelgroep was niet relevant. Alle doelgroepen kregen dezelfde vragenlijst opgestuurd. De enige uitzondering hierop vormden de antwoordmogelijkheden voor de volgende twee vragen:

2a Voor welke doeleinden heeft u het rapport en de statistische bijlage gebruikt?

14d Voor welke doeleinden wilt u de diskette gebruiken?

De verschillende antwoordmogelijkheden op deze vragen voor de andere doelgroepen zijn opgenomen in bijlage 2.

Helaas was het niet mogelijk te beschikken over de adressen van alle afnemers van het ROA-rapport. Voor een belangrijk deel werd dit veroorzaakt door de bestellingen die plaatsvonden via de boekhandel. In eerste instantie, bestond het totale adressenbestand uit 183 bruikbare adressen, verdeeld naar de volgende doelgroepen:

	Aantal adressen
Arbeidsvoorzieningsinstellingen	34
Bedrijven	27
Onderwijsinstellingen	46
Overheidsinstellingen	37
Overig	39

Vervolgens zijn 100 vragenlijsten meegestuurd met de nieuwe, geactualiseerde statistische bijlage die door het CBA worden verspreid. Het betreft hier met name de eerste doelgroep: de arbeidsvoorzieningsinstellingen. Daarbij wordt de kanttekening gemaakt dat mogelijk verschillende respondenten uit deze doelgroep twee keer een vragenlijst hebben ontvangen, hetgeen waarschijnlijk een negatief effect heeft op het responspercentage. Van de 283 verstuurd vragenlijsten zijn er uiteindelijk 70 geretourneerd, waarvan 56 reageerden op de door het ROA

2. Het betreft hier de vragenlijst die is voorgelegd aan de arbeidsvoorzieningsinstellingen.

verstuurde vragenlijsten (respons 20%) en 14 op de door het CBA meegestuurde vragenlijsten (respons 5%). De totale respons komt daarmee op 25%. Deze respons is als volgt over de doelgroepen verdeeld:

	Respons (aantal)
Arbeidsvoorzieningsinstellingen	25
Bedrijven	5
Onderwijsinstellingen	12
Overheidsinstellingen	17
Overig	11

3. RESULTATEN GEBRUIKERSONDERZOEK

In dit hoofdstuk zal achtereenvolgens worden ingegaan op de enquêteresultaten met betrekking tot de in de inleiding geformuleerde centrale onderzoeksvragen:

- Welke organisaties hebben het rapport en de statistische bijlage afgenomen en hoe weet men af van het bestaan ervan?
- Voor welke doeleinden gebruikt men het rapport en de statistische bijlage?
- Welke waardering geeft men het rapport en de statistische bijlage?
- Worden de gegevens in zowel het rapport als de statistische bijlage op de juiste wijze gepresenteerd?
- Bestaan er eventueel speciale gebruikersbehoeften?
- Bestaat er belangstelling voor informatie op diskette?

Afnemende organisaties

De respons

In hoofdstuk 2 werd reeds aangegeven dat de gebruikers van het ROA-rapport, voor zover hun adres kon worden achterhaald, kunnen worden opgedeeld in vijf doelgroepen, die qua grootte niet veel verschillen. Tabel 1 laat nogmaals zien hoe deze totale gebruikersgroep is samengesteld en in welke mate de verschillende doelgroepen de vragenlijst hebben ingevuld.

Tabel 1. Samenstelling adressenbestand en respons

Doelgroep	Adressenbestand (aantal)	Respons (aantal)
Arbeidsvoorzieningsinstellingen	34	25
Bedrijven	27	5
Onderwijsinstellingen	46	12
Overheidsinstellingen	37	17
Overig	39	11

Vanwege de geringe respons in absolute zin, is het weinig zinvol de enquêteresultaten te presenteren met een verbijzondering naar doelgroep. Dit zal derhalve, op een enkele uitzondering na, ook niet worden gedaan. Wel zal, wanneer er sprake is van duidelijke verschillen tussen de doelgroepen in de beantwoording van de diverse vragen, hier in de begeleidende tekst bij de tabellen op worden ingegaan.

Tabel 2 geeft een beeld van de wijze waarop men kennis heeft genomen van het bestaan van het rapport. Uit de tabel blijkt dat de meeste respondenten het rapport krijgen toegestuurd. Dit geldt voornamelijk voor de doelgroep Arbeidsvoorzieningsinstellingen. De overige groepen hebben meestal via een tijdschrift of krant of via anderen kennis genomen van het ROA-rapport.

Een onderlinge vergelijking tussen deze groepen laat zien dat er verder vrijwel geen verschil bestaat in de wijze waarop men kennis heeft genomen van het bestaan van het rapport.

Tabel 2. Hoe weet men van het bestaan van het rapport af?

	Frequentie
Bericht in tijdschrift/krant	18
Van anderen gehoord	18
Het rapport werd door het ROA toegestuurd	21
Via verwijzing in andere ROA publikaties	3
Via het ROA-jaarverslag/overzicht van publikaties	5
Overig	7

De categorie 'overig' is onder te verdelen in de volgende mogelijkheden:

- 'via verwijzing in andere rapporten'
- 'door te bellen met het ROA'
- 'via bibliotheek van de universiteit'
- 'door informatie op te vragen bij het ROA'
- 'via de afdeling P.R. van de R.L.'
- 'via arbeidsvoorziening'
- 'onbekend'

Gebruiksdoelen

In de enquête is gevraagd naar de doeleinden waarvoor men het rapport en de statistische bijlage gebruikt. Daarbij werden voor iedere doelgroep verschillende antwoordmogelijkheden gespecificeerd. Men had de mogelijkheid meerdere doeleinden aan te geven. Om wille van de overzichtelijkheid van de gepresenteerde resultaten, zal voor iedere doelgroep een 'top 3' van de meest genoemde gebruiksdoelen worden gepresenteerd.

Met uitzondering van de respondenten vanuit de overheidsinstellingen is het 'bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt' voor alle doelgroepen het belangrijkste gebruiksdoel. Bij de overheidsinstellingen wordt het gebruik in het kader van de beleidsvoorbereiding het vaakst genoemd. Bij de arbeidsvoorzieningsinstellingen is dit eveneens een belangrijk gebruiksdoel, waarbij ook specifiek gewezen wordt op het gebruik ten behoeve van het scholingsbeleid. Ook het gebruik van de ROA-informatie in het kader van het eigen onderzoek van de gebruikers komt bij verschillende doelgroepen als een belangrijk gebruiksdoel naar voren.

Vrijwel alle respondenten hebben het rapport en/of de statistische bijlage voor minimaal één van de gespecificeerde doeleinden gebruikt. Van de 70 respondenten heeft slechts 1 respondent aangegeven het rapport niet te hebben gebruikt. De reden hiervoor is dat het rapport 'te weinig specifiek is voor het WO'. Daarbij moet wel worden bedacht dat er waarschijnlijk sprake is van

een non-respons bias, doordat afnemers die het rapport niet of nauwelijks hebben gebruikt er mogelijk minder belang aan hechten de enquête in te vullen.

Tabel 3. Belangrijke gebruiksdoelen per doelgroep

	Frequentie
<i>Arbeidsvoorzieningsinstellingen (n = 25)</i>	
Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	18
Algemene beleidsvoorbereiding	16
Scholingsbeleid	15
<i>Bedrijven (n = 5)</i>	
Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	3
Eigen onderzoek	2
Om een beeld te krijgen van de verwachte uitstroom van schoolverlaters	2
<i>Onderwijsinstellingen (n = 12)</i>	
Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	10
Algemeen beleid	5
Overige doeleinden	4
<i>Overheidsinstellingen (n = 17)</i>	
Beleidsvoorbereiding	12
Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	10
Eigen onderzoek	9
<i>Overig (n = 11)</i>	
Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	7
Overige doeleinden	5
Eigen onderzoek	4

Voor de aangegeven doeleinden is getracht een waardering van de gebruikswaarde van het rapport en de statistische bijlage te achterhalen. Op een 5-punts schaal (1 = slecht, 2 = matig, 3 = redelijk, 4 = goed, 5 = zeer goed) kon men aangeven in welke mate het rapport voor de aangegeven doeleinden te gebruiken is. Door de gemiddelde score voor iedere groep te berekenen, wordt voor de verschillende doelgroepen een indicatie verkregen van de gebruikswaarde van de ROA-informatie (zie tabel 4).

Tabel 4 laat zien dat de gemiddelde waarderingsscores bij alle doelgroepen tussen 3 en 4 liggen; dat wil zeggen tussen redelijk en goed. Het 'aantal scores' dat in de tabel wordt weergegeven heeft betrekking op het totaal aantal doeleinden dat een doelgroep heeft aangekruist. Bij een

significantieniveau van 5% blijken de waarderingsscores onderling niet significant van elkaar te verschillen³.

Tabel 4. Gebruikswaarde rapport en statistische bijlage

Doelgroep	Gemiddelde score	Aantal scores
Arbeidsbureaus en -voorziening	3,72	75
Bedrijven	3,89	9
Onderwijsinstellingen	3,39	23
Overheidsinstellingen	3,43	32
Overig	3,75	16

Waardering rapport en statistische bijlage

Tabel 5. Gemiddelde waarderingsscores rapport en statistische bijlage

	Arbeids- voorzienings instellingen	Bedrijven	Onderwijs- instellingen	Overheids- instellingen	Overig
Duidelijke structuur in het rapport?	4,26	4,40	4,18	4,31	4,10
Begrijpelijk taalgebruik in rapport?	4,39	4,40	4,18	4,37	4,00
Algemeen overzicht in hs 1 nuttig?	4,08	4,80	4,09	4,00	3,70
Beroepeninfo voldoende gedetailleerd?	2,87	2,25	1,91	3,00	2,63
Opleidingeninfo voldoende gedetailleerd?	2,91	2,25	1,91	2,63	2,55
'Technisch onderwijs nader belicht' nuttig?	3,81	3,25	3,00	4,20	3,22
'Sexe onderwijs en arbeidsmarkt' nuttig?	3,65	3,25	3,73	3,87	3,00
Tabellen rapport overzichtelijk?	4,22	3,80	4,18	4,13	3,90
Tabellen stat. bijlage overzichtelijk?	4,26	3,80	4,22	4,38	3,90
Tabellen stat. bijlage voldoende toegelicht?	3,52	3,75	3,11	3,56	2,55
Verstrekt de stat. bijlage waardevolle info?	4,13	4,00	4,00	4,00	3,80
Is de stat. bijlage toegankelijk?	3,81	4,00	4,00	3,80	3,30
Totaalscore	3,83	3,83	3,49	3,86	3,45

Om de waardering van het rapport te achterhalen, is de geënquêteerden een twaalfstal stellingen voorgelegd. Deze stellingen hebben betrekking op de structuur, de overzichtelijkheid en het nut van de verschillende hoofdstukken (zie vragenlijst, vraag 4). Men kreeg de mogelijkheid op een Likertschaal aan te geven in hoeverre men met elk van de beweringen (1=sterk oneens, 2=oneens, 3=neutraal, 4=eens, 5=sterk eens, 6=geen mening/niet van toepassing). Sommige beweringen werden in een negatieve vraagstelling gegoten om de zogenaamde 'yea-

3. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de scores op de 5-punts schaal, interval geschaald zijn.

sayer, no-sayer bias' te ontwijken⁴. Op deze wijze wordt getracht te vermijden dat de respondent reeds een bepaalde waarde in gedachte heeft voordat hij of zij de bewering leest.

Om inzicht te krijgen in de waardering van de verschillende groepen, worden hieronder de gemiddelde scores op elk van de stellingen met betrekking tot het rapport en de statistische bijlage weergegeven. Daarbij zijn de scores op de negatief gestelde beweringen vanzelfsprekend omgekeerd (1=5, 2=4 etc.). Dit betekent dat ook voor de, in eerste instantie negatief gestelde beweringen (d, e, en j) een hoge score een gunstige waardering impliceert. Daarnaast is antwoordmogelijkheid 6=geen mening/n.v.t geëlimineerd.

Op de meeste punten worden het rapport en de statistische bijlage positief gewaardeerd; vrijwel alle scores liggen ruim boven 3. De enige uitzondering hierop vormt de score van de groep 'overig', op bewering j. Deze groep vindt de tabellen in de statistische bijlage onvoldoende toegelicht. Klaarblijkelijk heeft men behoefte aan een uitleg bij de verschillende tabellen. Met name ten aanzien van de structuur, het taalgebruik en de overzichtelijkheid van het rapport en de statistische bijlage is de waardering hoog.

Ook is er een hoge waardering voor het algemene overzicht in hoofdstuk 1 en voor de in de statistische bijlage verstrekte arbeidsmarktinformatie. Opvallend is de relatief lage waardering op de onderdelen d en e. Dit duidt er op dat men de beroepeninformatie en opleidingeninformatie te weinig gedetailleerd vindt. Vooral de lage score van de onderwijsinstellingen op de mate van detail van de opleidingen- en beroepeninformatie springt eruit. Met behulp van een t-toets is nagegaan of de gemiddelde waarderingen van de groepen op een bepaald punt significant van elkaar verschillen (sign. niveau 5%). Daarbij worden de volgende significante verschillen tussen de onderscheiden doelgroepen aangetroffen:

- * Bedrijven hebben een significant hogere waardering voor het algemeen overzicht in hoofdstuk 1 dan de overige doelgroepen.
- * Onderwijsinstellingen hebben een significant lagere waardering voor de mate waarin de beroepeninformatie is gedetailleerd dan de arbeidsvoorzieningsinstellingen en de overheidsinstellingen.
- * Onderwijsinstellingen hebben een significant lagere waardering voor de mate waarin de opleidingeninformatie is gedetailleerd dan de arbeidsvoorzieningsinstellingen.
- * De 'overige gebruikers' hebben een significant lagere waardering voor de mate waarin de tabellen in de statistische bijlage zijn toegelicht dan de andere gebruikersgroepen.

Om te bepalen welke groep het rapport en de statistische bijlage in zijn totaliteit het best waardeert, is een 'totaalscore' berekend. Daarbij is voor iedere respondent een gemiddelde score over de 12 stellingen vastgesteld. Deze totaalscore is voor de verschillende groepen opnieuw gemiddeld.

4. Zie Alreck, P.L. & R.B. Settle, *The Survey Research Handbook*, Richard D. Irwin Inc., Homewood, Illinois, 1985.

Uit deze totaalscore blijkt dat de algehele waardering voor het rapport en de statistische bijlage doelgroepen dicht bij elkaar liggen. De bedrijven waarderen het rapport het best, gevolgd door achtereenvolgens de Overheidsinstellingen, Arbeidsvoorzieningsinstellingen, Onderwijsinstellingen en Overig. Er is daarbij echter geen sprake van significante verschillen tussen de groepen bij een significantieniveau van 5%.

Aggregatieniveau

Een belangrijk aandachtspunt in de vragenlijst heeft betrekking op de bij de presentatie van de arbeidsmarktinformatie gehanteerde beroepen- en opleidingenindeling en het aggregatieniveau van de gepresenteerde informatie⁵. Daarbij is getracht te achterhalen welke verdere behoeften er op dit punt bestaan.

Tabel 6. Aggregatieniveau van de gepresenteerde informatie

	Ja %	Nee %	Weet niet/ Geen mening %
Is de ROA-opleidingenindeling voldoende verfijnd?	39	54	7
Is de ROA beroepenindeling voldoende verfijnd?	53	37	10
Behoort arbeidsmarktinformatie ook op regionaal niveau te worden weergegeven?	80	16	4

Opvallend is de grote behoefte aan regionale arbeidsmarktinformatie. Tabel 6 geeft een beeld van de mate waarin de gebruikers prijs stellen op gedetailleerde arbeidsmarktinformatie naar opleiding, beroep of regio. Het merendeel van de gebruikers vindt ook dat de gehanteerde opleidingenindeling onvoldoende verfijnd is, terwijl de gebruikte beroepenindeling slechts door een (zij het niet onbelangrijke) minderheid van de gebruikers als onvoldoende verfijnd wordt getypeerd.

Tabel 7. Gewenste niveau voor regionale arbeidsmarktinformatie

Gewenste regionale niveau	%
3 of 4 landsdelen	20
Provincie	14
RBA-regio	61
Anders	5

5. Voor de beantwoording van deze onderzoeksvraag werden vraag 6a en 6b, 7a en 7b, 12a en 12b opgesteld (zie vragenlijst).

Uit tabel 7 blijkt dat het merendeel van de gebruikers die graag zouden zien dat het ROA-informatiesysteem met regionale arbeidsmarktinformatie wordt uitgebreid, het wenselijk achten dat deze informatie betrekking heeft op RBA-regio niveau. Het is niet verbazingwekkend dat vooral de arbeidsvoorzieningsinstellingen veel waarde hechten aan arbeidsmarktinformatie op dit aggregatieniveau. Voor andere gebruikers is een dergelijke vergaande verbijzondering naar regio niet noodzakelijk. Voor hen is het voldoende als de informatie betrekking heeft op 3 of 4 landsdelen of op provincies.

Bij degenen die de opleidingenindeling onvoldoende verfijnd vinden, heeft een verdere opdeling van zowel het wetenschappelijk als het hoger beroepsonderwijs de grootste voorkeur, op slechts geringe afstand gevolgd door HAVO/VWO/MBO (zie tabel 8). Aangenomen mag worden dat in het laatste geval vooral wordt gedacht aan een verdere verfijning van de opleidingen binnen het MBO.

Tabel 8. Opleidingsniveau waarvoor verdere verfijning wenselijk is

Opleidingsniveau	%
Basisonderwijs	2
MAVO, LBO/VBO	19
HAVO, VWO, MBO	23
HBO	28
WO	28

Degenen die de beroepenindeling voldoende verfijnd vinden, hebben een grote voorkeur voor een verdere opdeling van de economisch-administratieve beroepen. Daarnaast is er een duidelijke belangstelling voor een verdere verbijzondering van de technische ambachts- en industrieberoepen en de verzorgende en dienstverlenende beroepen (zie tabel 9).

Tabel 9. Beroepscategorieën waarvoor verdere verfijning wenselijk is

Verdere verfijning van beroepen:	%
Pedagogische beroepen	6
Culturele beroepen	6
Agrarische beroepen	7
Technische ambachts- en industrieberoepen	17
Transportberoepen	7
Medische en paramedische beroepen	6
Economisch-administratieve beroepen	23
Sociaal-culturele beroepen	6
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	17
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	5

Gewenste uitbreidingen arbeidsmarktinformatie

In de enquête is ook getracht om de eventuele wensen van de gebruikers ten aanzien van de uitbreiding van bepaalde arbeidsmarktinformatie in beeld te brengen. Aandachtspunten daarbij zijn de verschillende typen arbeidsmarktinformatie waarvoor meer uitgebreide informatie wenselijk wordt geacht, de aansluitingsproblematiek tussen schoolverlaters en de verschillende aspecten van de arbeidsmarktproblematiek. Daarbij wordt wederom aandacht besteed aan de verschillende beroepssectoren en opleidingscategorieën. Ten slotte is nagegaan of men naast het ROA-rapport ook andere informatiebronnen gebruikt en of het ROA-rapport op deze bronnen een aanvulling vormt.

Zoals reeds naar voren kwam bij de waardering van de gebruikers voor het aggregatieniveau naar beroep en opleiding, blijkt er vooral behoefte te bestaan aan uitbreiding van arbeidsmarktinformatie naar regio en naar opleiding. Tabel 10 geeft een overzicht van de behoefte aan verdere uitbreiding van arbeidsmarktinformatie.

Tabel 10. Gewenste uitbreidingen arbeidsmarktinformatie

	Frequentie	%
Geen	3	1
Arbeidsmarktinformatie naar beroep	26	11
Arbeidsmarktinformatie naar opleiding	35	15
Arbeidsmarktinformatie naar bedrijfstak	21	9
Arbeidsmarktinformatie naar regio	41	18
Actuele arbeidsmarktinformatie	21	9
Arbeidsmarktindicatoren	4	2
Arbeidsmarktprognoses op korte termijn (1 à 2 jaar)	31	14
Arbeidsmarktprognoses op middellange termijn (5 jaar)	33	15
Arbeidsmarktprognoses op lange termijn (10 jaar)	13	6
Anders	0	0
Totaal	228	100

In totaal is er door de respondenten 228 keer een wenselijk geachte uitbreiding van arbeidsmarktinformatie aangekruist. Dit betekent dat iedere respondent gemiddeld drie voorkeuren heeft aangegeven. Opvallend is dat slechts drie respondenten geen enkele uitbreiding van de gepresenteerde arbeidsmarktinformatie nodig achten. Aansluitend op dit overzicht kan op basis van een afzonderlijk op dit punt gestelde vraag worden gesteld dat 70% van de respondenten aangeeft een uitbreiding met informatie over de aansluitingsproblematiek tussen schoolverlaters, waardevol te vinden. Dit is waarschijnlijk nogmaals een indicatie voor het belang van opleidingsinformatie voor de respondenten.

Om een wat beter beeld te krijgen van de prioritering ten aanzien van de behoefte aan meer

uitgebreide arbeidsmarktinformatie, is de respondenten gevraagd een 'top 3' aan te geven met betrekking tot de soort arbeidsmarktinformatie waarvoor de belangstelling het grootst is. Tabel 11 geeft daarvan een overzicht. De weergegeven scores zijn berekend door bij een eerste plaats 3 punten, bij een tweede plaats 2 punten en bij een derde plaats 1 punt toe te kennen.

Tabel 11. Soort arbeidsmarktinformatie waarvoor belangstelling het grootst is

Aandachtspunt	Score
Toekomstige arbeidsmarktsituatie over 1 à 2 jaar	$(24 \cdot 3 + 16 \cdot 2 + 6 \cdot 1) = 110$
Toekomstige arbeidsmarktsituatie over ca. 5 jaar	$(11 \cdot 3 + 19 \cdot 2 + 14 \cdot 1) = 85$
Actuele werkloosheidssituatie	$(19 \cdot 3 + 8 \cdot 2 + 8 \cdot 1) = 81$

Tabel 12 geeft een beeld van de voor de gebruiker belangrijkste aspecten van de arbeidsmarktproblematiek. De scores in de tabel bevestigen dat het verder toelichten van opleidingstypen en beroepssectoren een grote voorkeur geniet, die de belangstelling voor de ontgroenings- en vergrijzingsproblematiek en de arbeidsmarktpositie van allochtonen overtreft. Eerder kwam reeds naar voren dat het daarbij vooral gaat om de technische ambachts- en industrieberoepen, verzorgende en dienstverlenende beroepen en economisch-administratieve beroepen (zie tabel 9), terwijl bij de opleidingen de grootste belangstelling uitgaat naar verdergaande verbijzonderingen van de informatie met betrekking tot het hoger beroeps- en het wetenschappelijk onderwijs (zie tabel 10).

Tabel 12. Belangstelling voor bepaalde aspecten van de arbeidsmarktproblematiek

Aandachtspunt	Score
Het verder toelichten van een opleidingstype	$(22 \cdot 3 + 21 \cdot 2) = 108$
Het verder toelichten van een beroepssector	$(25 \cdot 3 + 11 \cdot 2 + 7 \cdot 1) = 104$
Arbeidsmarktpositie van vrouwen	$(3 \cdot 3 + 13 \cdot 2 + 9 \cdot 1) = 44$

Het huidige rapport ('De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1994') bevat twee thematische hoofdstukken die achtereenvolgens dieper ingaan op de samenhang tussen geslacht, onderwijs en arbeidsmarkt en het technisch onderwijs. In de enquête is gevraagd naar de voorkeuren met betrekking tot de invulling van een thematisch hoofdstuk met een bepaalde beroepssector en opleidingscategorie. Daarbij is wederom gevraagd een 'top 3' op te stellen.

Uit tabel 13 blijkt dat er grote voorkeur bestaat voor meer informatie over economisch-administratieve beroepen en technische ambachts- en industrieberoepen, op enige afstand gevolgd door de verzorgende en dienstverlenende beroepen. Dit beeld bevestigt de eerder aangegeven voorkeuren voor verdere verfijningen van een bepaalde beroepsselectie.

Tabel 13. Voorkeuren voor extra hoofdstuk over bepaalde beroepssector

Beroepssector	Score
Economisch-administratieve beroepen	$(21 \cdot 3 + 12 \cdot 2 + 4 \cdot 1) = 91$
Technische ambachts- en industrieberoepen	$(21 \cdot 3 + 8 \cdot 2 + 4 \cdot 1) = 83$
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	$(5 \cdot 3 + 12 \cdot 2 + 11 \cdot 1) = 50$

Tabel 14. Voorkeuren voor extra hoofdstuk over bepaalde opleidingscategorieën

Opleidingscategorieën	Score
Hoger onderwijs (HBO, WO)	$(27 \cdot 3 + 4 \cdot 2 + 3 \cdot 1) = 92$
LBO/VBO	$(11 \cdot 3 + 13 \cdot 2 + 8 \cdot 1) = 67$
Voortijdige schoolverlaters ('drop outs')	$(13 \cdot 3 + 8 \cdot 2 + 9 \cdot 1) = 64$

Tabel 14 geeft een beeld van de voorkeuren voor de invulling van een theoretisch hoofdstuk met betrekking tot een bepaalde opleidingscategorie. Hier blijkt opnieuw de grote belangstelling van arbeidsmarktinformatie met betrekking tot het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Daarnaast is er belangstelling voor een toespitsing op het LBO/VBO en de voortijdige schoolverlaters.

Tenslotte is gevraagd of men naast de ROA-informatie ook gebruik maakt van andere informatiebronnen. Aansluitend daarop is gevraagd of het ROA rapport wat dat betreft 'extra' informatie geeft; dat wil zeggen informatie die niet in de andere bronnen is terug te vinden. Maar liefst 97% van de respondenten gebruikt naast het ROA rapport nog andere informatiebronnen (zie tabel 15). Van deze bronnen worden het CBS, de werkloosheids- en vacaturecijfers van de arbeidsvoorzieningsorganisatie en de schoolverlatersbrief het meest genoemd:

Tabel 15. Andere gebruikte informatiebronnen

	Frequentie	%
CBS gegevens	56	26
ETIL gegevens	8	5
Werkloosheids- en vacaturecijfers Arbeidsvoorziening	50	23
RUBS-Schoolverlatersenquête	25	10
HBO-monitor	21	6
Schoolverlatersbrief	46	21
Interne informatiebronnen	20	7
Overig	23	2
Totaal	249	100

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de informatiebronnen die naast het ROA rapport worden gebruikt, kan een opsomming worden gegeven van de gebruikte interne informatiebronnen en de overige informatiebronnen.

Als interne informatiebronnen worden onder andere genoemd:

- 'eigen onderzoek/rapporten'
- 'Integrale leerlingstellingen'
- 'knipselkranten'
- 'diverse O & W registraties'

Als overige informatiebronnen worden onder andere genoemd:

- 'rapporten in opdracht van ministerie'
- 'beroepsvereniging'
- 'eigen informatie uit de regio'
- 'universiteit, KNCV'
- 'rapporten RUG, CAB'
- 'RBA-gegevens'
- 'Kwartaalbericht SZW'
- 'Sociale nota SZW'
- 'eigen onderzoek'
- 'eigen vakliteratuur, informatie van landelijke organen'
- 'andere onderzoeken'

De meerwaarde die het ROA-rapport voor de gebruikers heeft ten opzichte van de andere informatiebronnen heeft vooral betrekking op de verwachte arbeidsmarktontwikkelingen. Maar liefst 39% van de respondenten vindt dat het ROA op dit gebied 'extra' informatie verstrekt (zie tabel 16). Vanuit een andere invalshoek vormen vooral de beroepen, en in iets mindere mate de opleidingen, de gebieden waarop het ROA goed scoort wat betreft het verstrekken van 'extra' informatie. Gunstig is het feit dat alle respondenten aangeven dat het ROA-rapport over één of meerdere gebieden 'extra' informatie verstrekt.

Tabel 16. ROA-informatie die niet in andere informatiebronnen is terug te vinden

	%
Over opleidingen	18
Over beroepen	23
Over de actuele arbeidsmarktinformatie	11
Over de verwachte arbeidsmarktontwikkeling	39
Over geen enkel gebied	1
Anders	8
Totaal	100

Een belangrijk probleem bij het combineren van de ROA-informatie met de andere informatiebronnen is het ontbreken van de mogelijkheid om de gehanteerde indelingen te kunnen vergelijken. Maar liefst 84% van de respondenten ondervindt op dit punt problemen. Aangenomen mag worden dat met name de koppelbaarheid tussen de door het ROA gehanteerde CBS-classificaties en de beroepen- en opleidingenindelingen van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie voor veel gebruikers een belangrijk knelpunt is. Daarentegen is de informatie uit het ROA-rapport koppelbaar met de informatie uit de RUBS-schoolverlatersenquête en de HBO-monitor. Het is echter goed denkbaar dat een dergelijke koppeling voor veel gebruikers van de informatie te veel problemen oplevert en/of te tijdrovend is.

Belangstelling voor informatie op diskette

Ruim 60% van de respondenten geeft aan belangstelling te hebben voor een diskette met de ROA-arbeidsmarktinformatie. Hierbij heeft de actuele arbeidsmarktinformatie met betrekking tot opleidingen een lichte voorkeur. De verschillen in belangstelling met de andere typen informatie zijn echter klein (zie tabel 17).

Tabel 17. Gewenste informatie op diskette

	Frequentie	%
De gehele statistische bijlage	21	15
Actuele arbeidsmarktinformatie over beroepen	22	16
Actuele arbeidsmarktinformatie over opleidingen	26	18
Arbeidsmarktindicatoren voor beroepen	14	10
Arbeidsmarktindicatoren voor opleidingen	19	13
Prognoses voor beroepen	17	12
Prognoses voor opleidingen	22	16
Overig	0	0
Totaal	141	100

Tabel 18. Gewenste presentatie van informatie op diskette

	Frequentie	%
Tabellen	3	5
Tabellen + korte toelichting	16	26
Tabellen + tekst	12	20
Zelf te manipuleren tabellen (spreadsheets)	30	49
Anders	0	0
Totaal	61	100

Tabel 18 geeft aan dat ten aanzien van de wijze waarop de arbeidsmarktinformatie op diskette aangeboden zou moeten worden, de voorkeur uitgaat naar spreadsheets. Daarnaast is er bij een groep gebruikers vooral belangstelling voor informatie in de vorm van kant en klare tabellen aangevuld met tekst, c.q. een korte toelichting. Van de ruim 60% van de respondenten die zegt belangstelling te hebben voor een diskette, vindt ongeveer 60% dat de diskette menu-gestuurd moet zijn.

Daarnaast werd gevraagd voor welke doeleinden men de diskette wenst te gebruiken. Om wille van de overzichtelijkheid, wordt in tabel 19 per doelgroep het meest genoemde doel weergegeven:

Tabel 19. Belangrijkste gebruiksdoel op diskette, per doelgroep

Organisatie	Gebruiksdoel
Arbeidsvoorzieningsinstellingen	Algemene beleidsvoorbereiding
Bedrijven	Eigen onderzoek
Onderwijsinstellingen	Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
Overheidsinstellingen	Algemene beleid(svoorbereiding)
Overig	Bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt

Tenslotte is, om een beter beeld te krijgen van de respondenten, gevraagd welke functie men bekleedt. Uit tabel 20 blijkt dat de gebruikersgroep voor een belangrijk deel betrekking heeft op beleidsmedewerkers en onderzoekers en slechts in zeer beperkte mate degenen bereikt die werkzaam zijn in een functie waarin de studie- en beroepskeuzevoorlichting centraal staat. Dit laatste stemt overigens overeen met de beoogde afbakening tussen de doelgroepen van het ROA-rapport en de doelgroepen van de informatieprodukten van het LDC.

Tabel 20. Functie uitgeoefend door respondenten

	Frequentie
Decaan	1
Beroepskeuze adviseur	2
Arbeidsconsulent	3
Personeelsfunctionaris	2
Beleidsmedewerker	22
Onderzoeker	20
Directeur	6
Overig	12
Totaal	68

4. **BESLUIT**

Tot slot, zullen de belangrijkste bevindingen van het onderzoek in deze paragraaf op een rijtje worden gezet:

Doelgroep

In het gebruikersonderzoek zijn een vijftal doelgroepen onderscheiden: arbeidsvoorzieningsinstellingen, bedrijven, onderwijsinstellingen, overheidsinstellingen en overig. Het merendeel van de gebruikers heeft via anderen of door middel van een bericht in een tijdschrift of krant kennis genomen van het bestaan van het ROA-rapport.

Doeleinden

Het rapport wordt vooral gebruikt om 'bekend te blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt'. De respondenten geven aan dat het rapport redelijk tot goed te gebruiken is voor hun doeleinden. Daarbij treden er geen significante verschillen op tussen de doelgroepen.

Waardering

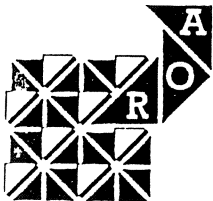
De gebruikers hebben een positieve waardering voor de structuur, het taalgebruik, de overzichtelijkheid en het nut van het rapport en de statistische bijlage. Over het algemeen wordt het rapport goed gewaardeerd, waarbij er geen significante verschillen tussen de doelgroepen optreden. De overheidsinstellingen hebben de hoogste waardering voor het rapport, gevolgd door achtereenvolgens de arbeidsvoorzieningsinstellingen, bedrijven, onderwijsinstellingen en de overige gebruikers. Opvallend is de lage waardering voor de mate van detail van de beroepen- en opleidingeninformatie, hetgeen aangeeft dat men de beroepen- en opleidingeninformatie onvoldoende gedetailleerd vindt.

Gebruikersbehoefte

1. Liefst 80% van de respondenten zou graag zien dat ook op *regionaal niveau* arbeidsmarktinformatie wordt gepresenteerd. Het merendeel heeft daarbij een voorkeur voor het niveau van de RBA-regio, gevolgd door een groep die de voorkeur geeft aan een indeling in 3 of 4 landsdelen.
2. Meer dan de helft van de respondenten vindt de *opleidingenindeling* onvoldoende verfijnd. Opvallend is de sterke voorkeur voor een verdere verfijning van het Hoger Beroeps- en Wetenschappelijk Onderwijs.
3. Iets minder dan 40% van de respondenten vindt de *beroepenindeling* onvoldoende verfijnd. Opvallend is de sterke voorkeur voor een verdere verfijning van de economisch-administratieve beroepen, de dienstverlenende en verzorgende beroepen en de technische ambachts- en

industrieroepen. Overigens kan dit ook worden geïnterpreteerd als een behoefte ten aanzien van de opleidingscategorieën (waar niet naar vakrichtingen werd gevraagd); dat wil zeggen: als een behoefte aan een verdere verfijning van bijvoorbeeld het economisch-administratief en technisch onderwijs.

4. Met betrekking tot de gewenste uitbreiding van arbeidsmarktinformatie, kan worden geconcludeerd dat de gebruikers de grootste behoefte hebben aan meer verfijnde informatie naar regio, gevolgd door informatie naar opleiding en arbeidsmarktprognoses op middellange termijn.
5. De gebruikers hebben in het algemeen de grootste belangstelling voor 'de toekomstige arbeidsmarktsituatie over 1 à 2 jaar'. Dit geldt met name voor de gebruikers vanuit de Arbeidsvoorzieningsinstellingen. Wanneer men kijkt naar de verschillende aspecten die bij de arbeidsmarktproblematiek een rol spelen, dan blijkt dat de respondenten veruit de grootste belangstelling hebben voor: 'het verder toelichten van een opleidingstype' en 'het verder toelichten van een beroepssector'. Pas daarna volgt de belangstelling van informatie met betrekking tot de arbeidsmarktpositie van normen, allochtonen en de informatie met betrekking tot de vergrijzings- en ontgroeningsproblematiek.
6. Met betrekking tot de beroepssectoren, bestaat er vooral behoefte aan meer informatie over technische ambachts- en industrieroepen en economisch-administratieve beroepen. Binnen de opleidingscategorieën heeft men vooral behoefte aan extra informatie over het Hoger Onderwijs (HBO, WO).
7. In vergelijking met andere informatiebronnen, ligt de sterkte van het ROA-rapport bij de informatie over de verwachte arbeidsmarktontwikkeling. Vooral op dit gebied verstrekt het ROA-rapport informatie die niet in deze andere bronnen is terug te vinden. Andere gebieden waarop het ROA goed scoort, dat wil zeggen 'extra informatie verstrekt, zijn (meer in het algemeen) informatie over opleidingen en informatie over beroepen.
8. Ruim 60% van de respondenten zegt belangstelling te hebben voor ROA-informatie op diskette. Daarbij gaat de voorkeur uit naar actuele arbeidsmarktinformatie over beroepen en opleidingen. De informatie moet bij voorkeur, in de vorm van zogenaamde spreadsheets ter beschikking worden gesteld, hoewel een andere gebruikersgroep bij voorkeur de informatie in tabelvorm (met toelichting) op diskette zou willen hebben.

BIJLAGE 1. VRAGENLIJST

Bijlage: de vragenlijst bij het onderzoek naar de gebruikswaarde van het ROA-rapport: 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 1994'. Bijgevoegd is de versie Arbeidsvoorzieningsinstellingen.

Vragenlijst bij het gebruikersonderzoek betreffende het ROA-rapport:

"De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep tot 1994"

Uw gegevens worden anoniem en vertrouwelijk behandeld.

**Vragenlijst betreffende de gebruikswaarde van het ROA-rapport:
"De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep tot 1994".**

1 Op welke wijze heeft U kennis genomen van het bestaan van het ROA-rapport: "De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep tot 1994" en de bijbehorende statistische bijlage?

- ☐ Bericht in tijdschrift / krant
- ☐ Van anderen gehoord
- ☐ Het rapport werd door ROA toegestuurd
- ☐ Via verwijzing in andere ROA publikaties
- ☐ Via het ROA jaarverslag / overzicht publikaties
- ☐ Overig, nl.

2a Voor welke doeleinden heeft U het rapport en de statistische bijlage gebruikt?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Het rapport is door ons niet gebruikt
(indien U deze antwoordmogelijkheid heeft aangekruist, ga dan verder met vraag 3)
- ☐ Voor eigen onderzoek
- ☐ Voor studie-en beroepskeuze voorlichting
- ☐ Voor andersoortige voorlichting
- ☐ Voor algemene beleidsvoorbereiding
- ☐ Voor het scholingsbeleid
- ☐ Voor arbeidsbemiddeling
- ☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
- ☐ Overig, nl.

2b Wilt U bij de aangekruiste doeleinden aangeven hoe goed het rapport en de statistische bijlage voor deze doeleinden te gebruiken zijn.
U kunt dit doen door het cijfer van Uw keuze te omcirkelen.

1 = slecht
2 = matig
3 = redelijk
4 = goed
5 = zeer goed

Ga daarna verder met vraag 4.

	slecht					zeer goed
	1	2	3	4	5	
Voor eigen onderzoek	1	2	3	4	5	
Voor studie-en beroepskeuze voorlichting	1	2	3	4	5	
Voor andersoortige voorlichting	1	2	3	4	5	
Voor algemene beleidsvoorbereiding	1	2	3	4	5	
Voor het scholingsbeleid	1	2	3	4	5	
Voor arbeidsbemiddeling	1	2	3	4	5	
Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt	1	2	3	4	5	
Overig, nl.	1	2	3	4	5	

Ga nu verder met vraag 4.

- 3 Waarom heeft U het rapport en de statistische bijlage niet gebruikt?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Het rapport heeft een onduidelijke structuur
☐ De inhoud van het rapport is te wetenschappelijk
☐ Het rapport bevat te vage en abstracte gegevens
☐ Het rapport bevat teveel cijfers
☐ De gegevens zijn reeds bekend uit andere bronnen
☐ We beschikten te laat over het rapport
☐ Overig, nl.

Toelichting bij vraag 4:

In het ROA-rapport wordt in hoofdstuk 1 een beschrijving gegeven van de algemene ontwikkeling op de arbeidsmarkt. De hoofdstukken 2 en 3 gaan dieper in op de arbeidsmarktpositie van de diverse opleidingen en beroepen. De hoofdstukken 4 en 5 zijn thematische hoofdstukken die dieper ingaan op het technisch onderwijs en de arbeidsmarktpositie van vrouwen. In de statistische bijlage wordt de bijbehorende kwantitatieve informatie in 27 tabellen gepresenteerd.

In vraag 4 vragen wij naar een algemeen oordeel over de bruikbaarheid en de structuur van het rapport en de statistische bijlage. Ook al heeft U slechts delen van het rapport gebruikt, of vindt U het rapport niet of slecht bruikbaar, dan toch zouden wij graag Uw oordeel over de in vraag 4 geformuleerde beweringen vernemen.

1 = sterk oneens
2 = oneens
3 = neutraal
4 = eens
5 = sterk eens

- 4 Hieronder staan een aantal beweringen opgesomd. Wilt U aangeven in hoeverre U met elk van de beweringen instemt? U kunt dit doen door het cijfer dat overeenkomt met Uw keuze te omcirkelen.

sterk
oneens

sterk
eens

geen
mening/
niet van
toepassing

	1	2	3	4	5	6
a) Het rapport heeft een duidelijke structuur						
b) Het taalgebruik in het rapport is begrijpelijk						
c) Het is voor ons nuttig dat in hoofdstuk 1 een algemeen overzicht van de arbeidsmarkt wordt gegeven						
d) De arbeidsmarktinformatie naar <u>beroepen</u> is te weinig gedetailleerd						
e) De arbeidsmarktinformatie naar <u>opleidingstypen</u> is te weinig gedetailleerd						
f) Het hoofdstuk: "Het technisch onderwijs nader belicht" is voor ons nuttig						
g) Het hoofdstuk: "Sexe, onderwijs en arbeidsmarkt", is voor ons nuttig						
h) De tabellen in het rapport zijn overzichtelijk						
i) De tabellen in de statistische bijlage zijn overzichtelijk						
j) De tabellen in de statistische bijlage worden onvoldoende toegelicht						
k) De statistische bijlage verstrekte waardevolle informatie						
l) In de statistische bijlage kun je snel vinden wat je zoekt						

5a Welke arbeidsmarktinformatie moet voor Uw doeleinden, worden uitgebreid?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Geen uitbreiding nodig
- ☐ Arbeidsmarktinformatie naar beroep
- ☐ Arbeidsmarktinformatie naar opleiding
- ☐ Arbeidsmarktinformatie naar bedrijfstak
- ☐ Arbeidsmarktinformatie naar regio
- ☐ Actuele arbeidsmarktinformatie
- ☐ Arbeidsmarktindicatoren (bijv. de spreidingsindicator)
- ☐ Arbeidsmarktprognoses op korte termijn (over 1 of 2 jaar)
- ☐ Arbeidsmarktprognoses op middellange termijn (over 5 jaar)
- ☐ Arbeidsmarktprognoses op lange termijn (over 10 jaar)
- ☐ Anders, nl.

5b Het ROA zou in zijn rapport dieper kunnen ingaan op de aansluitingsproblematiek tussen schoolverlaters en de arbeidsmarkt. Is voor Uw doeleinden, uitbreiding met deze informatie waardevol?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Weet niet / geen mening

6a De ROA opleidingenindeling onderscheidt 47 categorieën, verdeeld naar 5 opleidingsniveau's. Is deze indeling voor Uw doeleinden voldoende verfijnd?

- ☐ Ja → Ga verder met vraag 7a
- ☐ Nee → Ga verder met vraag 6b
- ☐ Weet niet / geen mening → Ga verder met vraag 7a

6b Welke opleidingen moeten verder worden opgedeeld?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Basisonderwijs
- ☐ MAVO , LBO \ VBO
- ☐ HAVO , VWO , MBO
- ☐ HBO
- ☐ WO

7a De ROA-beroepenindeling onderscheidt 93 beroepsklassen. Is deze indeling voor Uw doeleinden voldoende verfijnd?

- ☐ Ja → Ga verder met vraag 8
- ☐ Nee → Ga verder met vraag 7b
- ☐ Weet niet / geen mening → Ga verder met vraag 8

7b Welke beroepen moeten verder worden opgedeeld?
(er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Pedagogische beroepen
- ☐ Culturele beroepen
- ☐ Agrarische beroepen
- ☐ Technische ambachts-en industrieberoepen
- ☐ Transportberoepen
- ☐ Medische en paramedische beroepen
- ☐ Economisch-administratieve beroepen
- ☐ Sociaal-culturele beroepen
- ☐ Verzorgende en dienstverlenende beroepen
- ☐ Openbare orde-en veiligheidsberoepen

- 8 Welke arbeidsmarktinformatie heeft in het algemeen Uw grootste belangstelling?

U kunt bij deze vraag een "top 3" aangeven; dat wil zeggen nummer 1 heeft Uw grootste belangstelling, nummer 2 heeft vervolgens Uw belangstelling en tot slot kunt U nog een derde plaats aangeven.

- 9 De arbeidsmarktproblematiek heeft verschillende aspecten. Welk aspect heeft Uw grootste belangstelling?

U kunt bij deze vraag wederom een "top 3" aangeven. Nummer 1 heeft Uw grootste belangstelling. Vervolgens heeft nummer 2 Uw grootste belangstelling, waarna U nog een nummer 3 kunt aangeven.

- 10 Stel, U mag bepalen aan welke beroepssector in het rapport een extra hoofdstuk wordt besteed. Welke zou dit dan zijn?

(Ook bij deze vraag kunt U een "top 3" aangeven. Nummer 1 heeft Uw grootste belangstelling, gevolgd door de nummers 2 en 3)

- 11 Stel, U mag bepalen welke opleidingscategorie nader wordt belicht. Welke zou dit dan zijn?

(U kunt wederom een "top 3" aangeven. Nummer 1 heeft Uw grootste belangstelling, gevolgd door de nummers 2 en 3)

- 12a Vindt U dat de arbeidsmarktinformatie ook op regionaal niveau moet worden weergegeven?

- 12b Op welk niveau moet deze regionale informatie dan worden weergegeven?
(Er is slechts 1 antwoord mogelijk)

Toelichting:

Houd bij de beantwoording van vraag 12b rekening met het volgende: naarmate een groter aantal regio's wordt onderscheiden, zal de arbeidsmarktinformatie voor beroepen en opleidingen minder gedetailleerd kunnen zijn.

Informatie over:

- ... Actuele werkloosheidssituatie
- ... Toekomstige arbeidsmarktsituatie over 1 à 2 jaar
- ... Toekomstige arbeidsmarktsituatie over ca. 5 jaar
- ... Toekomstige arbeidsmarktsituatie over ca. 10 jaar
- ... Uitwijkmogelijkheden op de arbeidsmarkt
- ... Relatie tussen opleidings- en functieniveau (over- en onderbenutting)
- ... Anders, nl.

- ... Ontgroening
- ... Vergrijzing
- ... Arbeidsmarktpositie van alloctonen
- ... Arbeidsmarktpositie van vrouwen
- ... Het verder toelichten van een beroepssector
- ... Het verder toelichten van een opleidingstype

- ☐ Geen
- ... Pedagogische beroepen
 - ... Culturele beroepen
 - ... Agrarische beroepen
 - ... Technische ambachts- en industrieberoepen
 - ... Transportberoepen
 - ... Medische en paramedische beroepen
 - ... Economisch-administratieve beroepen
 - ... Sociaal-culturele beroepen
 - ... Verzorgende en dienstverlenende beroepen
 - ... Openbare orde- en veiligheidsberoepen
 - ... Anders, nl.

- ☐ Geen
- ... Voortijdige schoolverlaters ("drop outs")
 - ... LBO / VBO
 - ... MAVO , HAVO , VWO
 - ... Leerlingwezen
 - ... Hoger onderwijs (HBO , WO)

- ☐ Ja → Ga verder met vraag 12b
- ☐ Nee → Ga verder met vraag 13a
- ☐ Weet niet / geen mening → Ga verder met vraag 13a

- ☐ 3 of 4 landsdelen (Noord, Zuid, Oost, West)
- ☐ Provincie
- ☐ RBA-regio
- ☐ Anders, nl.

13a Gebruikt U naast het ROA-rapport (De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep tot 1994), nog andere bronnen van arbeidsmarktinformatie?

- ☐ Ja → Ga verder met vraag 13b
☐ Nee → Ga verder met vraag 14a

13b Welke andere informatiebronnen zijn dit?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ CBS gegevens
☐ ETIL gegevens
☐ Werkloosheids- en vacaturecijfers Arbeidsvoorziening
☐ RUBS-Schoolverlatersenquête
☐ HBO-Monitor
☐ Schoolverlatersbrief
☐ Interne informatiebronnen, nl.
☐ Overig, nl.

13c Over welke gebieden geeft het ROA-rapport (De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep) informatie die niet in de bovengenoemde andere informatiebronnen is terug te vinden?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Over opleidingen
☐ Over beroepen
☐ Over de actuele arbeidsmarktsituatie
☐ Over de verwachte arbeidsmarktontwikkeling
☐ Over geen enkel gebied
☐ Anders, nl.

13d Hanteert het ROA-rapport (De Arbeidsmarkt naar Opleiding en Beroep tot 1994) dezelfde classificaties als de bij 13b, door U, genoemde andere informatiebronnen, zodat de verschillende informatiebronnen vergelijkbaar zijn?

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Weet niet / geen mening

14a Heeft U belangstelling voor een diskette met de ROA-arbeidsmarktgegevens?

- ☐ Ja → Ga verder met vraag 14b
☐ Nee → Ga verder met vraag 15

14b Welke informatie moet dan op diskette worden weergegeven?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ De gehele statistische bijlage
☐ Actuele arbeidsmarktinformatie over beroepen
☐ Actuele arbeidsmarktinformatie over opleidingen
☐ Arbeidsmarktindicatoren voor beroepen
☐ Arbeidsmarktindicatoren voor opleidingen
☐ Prognoses voor beroepen
☐ Prognoses voor opleidingen
☐ Overig, nl.

14c In welke vorm moet de informatie op diskette ter beschikking worden gesteld?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Tabellen
☐ Tabellen + korte toelichting
☐ Tabellen + tekst
☐ Zelf te manipuleren tabellen (spreadsheets), geschikt voor eigen onderzoek
☐ Anders, nl.

14d Voor welke doeleinden wilt U de diskette gebruiken?
(Er zijn meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Voor eigen onderzoek
☐ Voor studie-en beroepskeuze voorlichting
☐ Voor andersoortige voorlichting
☐ Voor algemene beleidsvoorbereiding
☐ Voor het scholingsbeleid
☐ Voor arbeidsbemiddeling
☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
☐ Overig, nl.

14e Dient de informatie op diskette menu-gestuurd te zijn?

- ☐ Ja
☐ Nee
☐ Maakt niet uit / geen mening

15 Opmerkingen / Aanvullingen / Suggesties:

.....

.....

.....

.....

Tot slot willen wij U vragen bij welke organisatie U werkzaam bent en welke functie U bekleedt.

1) Bij welk soort organisatie bent U werkzaam?

- ☐ School
- ☐ Arbeidsbureau
- ☐ Lokale / regionale overheid
- ☐ Rijksoverheid
- ☐ Commercieel bedrijf
- ☐ Regionaal Diensten Centrum
- ☐ Overig, nl.

2) Welke functie bekleedt U?

- ☐ Decaan
- ☐ Beroepskeuze adviseur
- ☐ Arbeidsconsulent
- ☐ Personeelsfunctionaris
- ☐ Medewerker scholingsbeleid
- ☐ Beleidsmedewerker
- ☐ Onderzoeker
- ☐ Directeur
- ☐ Overig, nl.

Hartelijk dank voor Uw medewerking

BIJLAGE 2. SPECIFIEKE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR ANDERE DOELGROEPEN.

Antwoordmogelijkheden bij de vragen 2a en 14d voor de doelgroepen: bedrijven, onderwijsinstellingen, overheidsinstellingen en "overig".

- 2a Voor welke doeleinden heeft U het rapport en de statistische bijlage gebruikt?
14d Voor welke doeleinden wilt U de diskette gebruiken?

Bedrijven:

- ☐ Voor eigen onderzoek
- ☐ Voor het personeelsbeleid
- ☐ Om een beeld te krijgen van de verwachte uitstroom van schoolverlaters
- ☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
- ☐ Overig, nl.

Onderwijsinstellingen:

- ☐ Voor studie- en beroepskeuze voorlichting
- ☐ Voor het P.R. beleid
- ☐ Voor het algemene beleid
- ☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
- ☐ Voor gebruik binnen les
- ☐ Overig, nl.

Overheidsinstellingen:

- ☐ Voor eigen onderzoek
- ☐ Voor beleid(svoorbereiding)
- ☐ Voor studie- en beroepskeuze voorlichting
- ☐ Voor andersoortige voorlichting
- ☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
- ☐ Overig, nl.

"Overig":

- ☐ Voor eigen onderzoek
- ☐ Om een beeld te krijgen van de verwachte uitstroom van schoolverlaters
- ☐ Voor het bekend blijven met de ontwikkeling op de arbeidsmarkt
- ☐ Overig, nl.